

**Sayın Çevre ve Şehircilik Bakanımız,
Sayın Başkan,
Meclisimizin Değerli Üyeleri,
Meclisimizin Saygıdeğer Onur Üyeleri,
Değerli Misafirler ve
Kıymetli Medya Mensupları,**

Haziran ayı meclis toplantımızda görüşlerimi sizlerle paylaşmadan önce; hepinizi şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Çevre ve Şehircilik Bakanımız Sayın Murat Kurum; “İstanbul’un Sanayi Kimliği, Sanayinin Yerleşim Sorunu ve Çevre Düzeni Planı’na Bir Bakış” konulu bu ayki meclis toplantımıza katılarak bizleri onurlandırdınız, zat-ı âlinize teşekkür ediyorum, hoş geldiniz, şeref verdiniz. Sizinle birlikte aramızda bulunan değerli çalışma arkadaşlarınıza da “hoş geldiniz” diyorum.

Sayın Bakanım, 30 Kasım’da gerçekleştirdiğimiz Çevre Ödül Törenimiz sonrası sizi ikinci kez bu çatı altında misafir ediyoruz. Kentsel dönüşüm konusunda, TOKİ ve Emlak Konuttaki tecrübelerinizle Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızda vizyoner işlere imza atıyor olmanızı bugün de yakından takip ediyoruz. İşte bu noktada az sonra bizlere yapacağınız açıklamaları ilgiyle dinleyeceğimizi burada özellikle ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan ve Meclisimizin Değerli Üyeleri,

Ana gündem maddemizle ilgili düşüncelerimi ifade etmeden önce bir iki hususa değinmek istiyorum.

YSK tarafından tekrarlanmasına karar verilen İstanbul Büyük Şehir Belediye seçimleri 23 Haziran'da yapıldı. Barış ve huzur içinde gerçekleşen, dünyaya demokrasi dersi veren seçim sonuçlarının ülkemiz, milletimiz ve İstanbulumuz için hayırlı olmasını diliyorum. Seçimi kazanan Sayın Ekrem İmamoğlu'nu tebrik ediyorum.

Bugün artık uzun ve yorucu bir seçim maratonu tamamlanmış görünüyor. Son yıllarda neredeyse her yıla bir seçim düşüyordu. Bu seçim iklimini geride bırakarak, zorlu küresel rekabet ortamında ekonomiye ve geleceğe odaklanmak hepimizin ortak temennisi olmalıdır. Önümüzde bir fırsat olarak duran seçimsiz yılları yapısal sorunlarımızın çözümü için değerlendirerek, birlik ve sevgiyle, ortak akıl eşliğinde daha güzel yarınlara kavuşmak için hep birlikte çaba göstereceğimize yürekten inanıyorum.

Kısa bir süre önce, nüktedan, renkli ve çok yönlü kişiliğiyle sadece iş dünyamızın değil, spor camiamızın da çok değerli ve sevilen isimlerinden biri olan, Meclis eski üyemiz Eyüp Karadayı'yı kaybettik. Gönülden bir İSO sevdalısı olan Eyüp Ağabeyimize Allah'tan rahmet, Ailesine, tüm sevenlerine ve camiamıza da başsağlığı diliyorum.

Sayın Bakanım, Sayın Başkan ve Meclisimizin Değerli Üyeleri,

23 Avrupa ülkesinden daha büyük bir nüfusa sahip olan İstanbul'umuz, bu büyük nüfusun getirdiği muhtelif sorunlarla karşılaşan bir mega şehir olma özelliği taşıyor. Öte yandan; şehir hayatının bütün yönlerini İstanbul'un özgün kimliğiyle

birlikte sorunsuz sürdürebilmek bu Őehrin yarınları açısından son derece önemli.

Günümüzde dinamik bir Şehircilik anlayıŐı değer kazanırken ‘‘akıllı Őehirler’’ kavramı da tüm dünyada ne çıkıyor. Akıllı Şehir yönetimi; Şehir hayatının olanaklarını ve kaynaklarını en verimli Őekilde değerlendirmeyi amaçlıyor. Ayrıca; altyapı, ulaŐım, ekonomik faaliyetler gibi alanlarda anlık veri toplanması ve değerlendirilmesini de ifade ediyor.

İstanbul’un akıllı Şehir olma özelliğini geliŐtirmek için ilgili kurumların güncel olarak sergilediği çabalar, geleceğe yönelik bir vizyon getirmesi bakımından da son derece önemli. Şunu özellikle ifade etmek isterim ki: Akıllı Şehir kapsamındaki çalıŐmalarda sanayinin de yer alması, gelecek adına Őüphesiz çok büyük faydalar sağlayacaktır.

Biz İstanbul Sanayi Odası olarak, İstanbul’da sanayinin yeniden yapılandırılmasına yönelik bütüncül bir bakıŐa sahibiz. Öyle ki; sanayinin, doğal ve tarihi varlıklar gibi İstanbul’un kimliğini oluşturan diğer değerlerle bir arada yaŐaması gerektiğine inanıyoruz. Bu anlayıŐtan hareketle, sanayi ve üretim ile evre arasında bir tercih yapma zorunluluğu asla söz konusu değildir ve olmamalıdır.

Őehrin tarihi mimarisi yanında, çağın gerektirdiği mekn ihtiyacının karŐılanması, etkin ulaŐım sistemi, yeşil alanlar ve meydanlar da bir kentin olmazsa olmazlarıdır. Bir taraftan Őehrin tarihten gelen ruhunu korurken öte taraftan modern zaman insanının ihtiyaçlarının karŐılanması da gerekmektedir.

İşte bu sebeple planlama ve kentsel dönüşüm bir arada ele alınmalıdır. Kentsel dönüşüm; planlamadan bağımsız yürütülmemelidir. Parçalı değil bütüncül, kapalı değil tüm paydaşları kapsayan, tek kurum tarafından değil tüm kurumların katkısıyla hazırlanmış bir planlamaya ihtiyacımız olduğunu açıkça ifade etmek istiyorum.

Elbette ilk önceliğimiz İstanbul'un ekolojisinin korunmasıdır. Ekoloji ve ekonomi arasında bir çatışma, bir mağlup veya kazanan olması gerekmez. İyi bir planlama ile çevrenin korunduğu ama aynı zamanda sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlayan bir sanayileşmenin devam etmesi rahatlıkla sağlanabilir.

Dünya örneklerine baktığımızda; sanayi alanların şehir yüzölçümlerine oranı: Berlin'nde yüzde 1,5, Londra'da ise yüzde 3'dür. Bu oran İstanbul'da ise yaklaşık yüzde 1,5'dir. İstanbul'un sahip olduğu oranı eleştirmek yerine daha da güçlendirmemiz gerekiyor.

İstanbul'u planlamak her zaman dile getirdiğimiz üzere İstanbul sınırları içinde tartışılmaz. Gebze ve Tekirdağ ile bir bütün olarak, İzmit ile beraber mercek altına aldığımızda endüstri iş gücünün yüzde 50'sini barındıran bir yoğunlaşmadan bahsediyoruz.

İstanbul, bu açıdan baktığımızda İzmit, Marmara Denizi ve Trakya Bölgesi ile vazgeçilmez bir bütünlük içindedir. Demiryolları ve limanların karayoluyla, hava taşımacılığı ile entegrasyonu, lojistik sistemlerin bir bütünlük içerisinde

çalışması İstanbul'un kendi il sınırları içerisinde çözülebilecek meseleler olarak düşünülemez.

Yeri gelmişken samimi olarak söylemek gerekirse, çevre düzeni planı İstanbul'un, İstanbul sanayisinin Türkiye ekonomisinin itici gücü olduğu gerçeğini göz ardı etmiştir.

Merkezi yönetimin, İstanbul'un planlanması noktasında tasarrufları elbette önemlidir. Her bakanlığın kendi iştiğal konusuna göre plan yapması durumunda bu planlar birbirleriyle örtüşmeyebilir.

İşte bu noktada; vizyon boyutunda çok önemli gördüğüm bir hususa dikkat çekmek istiyorum: İstanbul sanayisinin bu ülkenin vazgeçilmezi olduğu gerçeğine bağlı bir İstanbul vizyonu geliştirilmelidir. Şu anda revize edilmekte olan Çevre Düzeni Planı çalışmalarını bunun için önemli bir şans olarak görmekteyiz.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'mızın koordinasyonunda, başta Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız olmak üzere tüm tarafların iradeleri ile İstanbul'umuzun sanayi ile şahlanmasını sağlayacak bir planı hayata geçirmeliyiz. Tüm paydaşlar olarak; elbirliği, yakın diyalog ve samimiyetle bunu başaracağımıza yürekten inanıyoruz.

Sayın Bakanım,

Şimdi, İstanbul Sanayi Odası Olarak bu şehirde sanayimizin kimliği, sanayimizin yerleşim sorunu ve çevre düzeni planına dair sorun, görüş ve önerilerimizi kısaca sizinle paylaşmak istiyorum.

Dünden bugüne İstanbul sanayisine bakıldığında yerleşik olmayan, tabiri caizse göçebe olmak zorunda bırakılan bir sanayinin varlığı söz konusudur. Sanayi, zamanla şehir merkezinde sıkışmış, çevresinde oluşan konut yerleşimleri nedeniyle sürekli dış çeperlere doğru yer değiştirmek zorunda kalmış ve maalesef yerleşik bir düzene kavuşamamıştır.

Ne yazık ki bu yerleşiklik sorunun varlığı ciddi bir kaynak israfına yol açmakta, sektörün nesillerden nesillere aktarımı konusunda engel teşkil etmekte ve sanayi ekosistemini etkilemektedir.

Sanayiye yerleşiklik kazandırmak noktasında en etkili çözüm organize sanayi bölgeleridir. İstanbul Sanayi Odası olarak biri Avrupa diğeri Asya yakasında olmak üzere İstanbul'da iki yeni OSB kurulması talebimiz bulunmaktadır.

Sanayicimiz için yeni yatırım alanları oluşturulurken bu alanların nasıl tahsis edileceği de üzerinde önemle durulması gereken konulardan biridir.

Zira sanayicimiz, özellikle gelişmiş bölgelerde yaptığı yatırımlarda sermayesinin büyük bölümünü yüksek bedelli arsa ve gayrimenkul yatırımına harcamakta, bunun neticesinde de gelecek yıllar için kullanması gereken finansman kaynağını heba etmektedir.

Odamızın uzun süredir gündemde tuttuğu "Emlak Sanayi" modeliyle, uygun devlet arazilerinin ve üzerine kamu tarafından inşa edilecek fabrika binalarının sektörlere göre özel

sektöre uzun süreli kiralama yöntemiyle tahsis edilmesi bu soruna kalıcı çözüm olacaktır.

Bu modelin en büyük faydası, o arazinin 49 yıl veya daha uzun yıllar boyunca fabrikaya ve üretime hizmet vermesinin de garanti altına alınmasıdır. Böylece söz konusu arazi, rant değerinin yükselmesinden ötürü tapu sahibinin sanayi dışı farklı projeler gerçekleştirebileceği bir cazibe alanı olmaktan çıkacak, sanayicimizi sermayesini arsaya ve binaya bağlamamış olacaktır.

Şimdi de son günlerde gündeme getirdiğimiz ve tüm sektörlerimizi yakından ilgilendiren bir konuyu dikkatlerinize sunmak istiyorum.

Türkiye’de ticaretin %40’nın, ihracatın ise %45’nin gerçekleştiği ve bu yapısıyla neredeyse ülke ekonomisinin yarısını temsil eden İstanbul, ne yazık ki bu büyüklüğüne yakışır bir fuar alanına hala sahip değildir. Mevcut fuar alanlarımızın yetersizliği nedeniyle sektörlerimiz önemli bir tanıtım ve ticaret imkanı sağlayan fuarlardan yeterince yararlanamamaktadır. Oysa bir dünya şehir olan İstanbul, coğrafi konumu ile yalnızca yerel fuarlara değil birçok uluslararası fuara da ev sahipliği yapabilecek güçlü bir potansiyele sahiptir.

İstanbul Havalimanının açılmasıyla, 360.000 m2 kapalı alana, 180.000 m2 otopark alanına sahip olan Atatürk Havalimanı, İstanbul’un ihtiyaç duyduğu yeni fuar alanı için minimum yatırımla ideal bir altyapı sunmaktadır. Kaynaklarımızı verimli kullanmanın her zamankinden daha önemli hale geldiği günümüz koşullarında, Atatürk Havalimanı bölgesine yeni fuar

alanının inşaa edilmesi, sektörlerimizin bu alandaki önemli bir ihtiyacını karşılarken İstanbul'a fuar turizmi gibi önemli bir prestij ve gelir imkanını da kazandıracaktır.

Sanayimizin imar sebebiyle iskân ve ruhsat alamaması nedeniyle iskansız binalar için kalıcı bir çözüme ihtiyaç duyduğunu her fırsatta dile getirmiştik. İmar barışı ile bu soruna çok kısa sürede, özverili çalışmalarınızla çözüm getirdiniz. Teşekkür ederiz.

Bu konuda şunu ifade etmek isterim ki sanayinin toplam inşaat alanı fazla olduğundan yüksek başvuru bedelleri çıkmıştır ve içinde bulunduğumuz ekonomik koşullar nedeniyle müeyyidelerini yerine getiremeyen firmalarımız olduğunu da biliyoruz. Her ne kadar imar barışı için başvuru süresi dolmuş olsa da , kısa süreli bir uzatma ve taksitlendirme kolaylığı ile bu imkandan daha fazla sanayicimizin faydalanabileceğini değerlendiriyoruz.

Sayın Bakanım,

Şimdi de konuşmamın bu bölümünde bakanlığınızın diğer önemli faaliyet alanını oluşturan ve biz sanayiciler için çok önemli olan çevre konusuna yönelik görüşlerimi paylaşmak istiyorum.

Çevre konusu İSO'nun üzerine almış olduğu sorumluluklar içerisinde en gurur duyduğu konu başlıklarından biridir. 1986 yılında ülkemizin bu konudaki çevre duyarlılığını kurumsal alanda ilk çevre şubesini kurarak, ardından da çevre ödülleri ile bunu pekiştiren bir oda olmanın kıvancını ve gururunu

taşıymaktayız. O yıllardan beri İSO, çevre konusunu bir kurumsal kültür olarak her yönetim döneminde canlı tutmayı temel bir misyon haline de getirmiştir.

İklim değışikliğinin en büyük etkileri doğal kaynakların tükenmesi ve sosyal eşitsizlik olarak ortaya çıkmaktadır. “Sürdürülebilirliğin” sanayiden, ulaşıma, şehirleşmeden, enerjiye, tarımdan, eğitime, ticaretten, atık yönetimine kadar tüm politikaları etkileyen çok hayati bir konu olduğunu göz önüne aldığımızda, Sayın Bakanım bakanlığınızın bu bölümünün stratejik önemi de ortaya çıkmaktadır.

Dünya kaynak kullanımının daha da önem kazandığı bir süreçte israfın önlenmesi, atığın azaltılması ve atıkların dönüştürülmesini kapsayan atık yönetim felsefesi; kamuda, mahalli idarelerde, sanayide ve tüm bina ve yerleşkelerde yaygınlaştırılmalıdır.

Yeşil ekonomi ve yeşil işler bugünün sanayi yapısının da değışmesine sebep olmaktadır. Sürdürülebilirlik noktasında iş dünyasının çözümün bir parçası olduğunu altını çizmek istiyorum. Bu konuda çalışan, ArGe projeleri yürüten sanayi kuruluşları özel teşviklerle desteklenmelidir.

Geçtiğimiz yılın sonunda yayınlanan Yeni Çevre Kanunu, çevre koruma önlemlerinin finansmanına odaklanmaktadır. Bu amaçla fon oluşturmak üzere geri kazanım katılım payı, ücretli plastik poşet uygulaması ve depozito olmak üzere ekonomik araçlar tanımlanmıştır.

Kanunda da belirtildiği üzere alınacak geri kazanım katılım payı, belediyelerimizin kuracakları atık toplama sistemlerini ve yine belediyelerdeki sıfır atık yönetim sistemlerini finansmanına destek olacaktır.

Bugün atık yönetiminde başarı sağlamış ülkelerin uygulamaları incelendiğinde; başarının vatandaşlara da atıkları oranında sorumluluk vererek sağlandığı görülmektedir. Atığı azaltmaya yönelik motivasyonları hareket geçirmedığımız, talep taraflı stratejiler geliştirmedığımız müddetçe ne kadar geri kazanım tesisi kurulursa kurulsun artan nüfus ve tüketim eğilimi karşısında yetersiz kalacağı bir gerçektir.

Üretilen ürün başına belirlenen bedel karşılığı alınacak katılım payı, söz konusu sektörler için maliyet artışlarını da beraberinde getirecektir. Hali hazırda zaten atık bertaraf maliyetine katlanan sektörlerimizden ikinci kez bedel alınmasının ve çevre koruma konusundaki maliyetin birkaç sektör tarafından karşılanmasının adil olmadığı düşüncesindeyiz.

GEKAP olarak tabir edilen geri kazanım katılım payı uygulamasına ilişkin Çevre İhtisas Kurulumuz ve ilgili meslek komitelerimizin görüşlerini içeren detaylı raporumuzu size takdim edeceğiz. Ancak İstanbul Sanayi Odası olarak talebimiz, bu vergilerin tekrar gözden geçirilmesi, yeni çevre kanununun uygulanmasının zamana yayılması ve bu süreçte toplumun tüm taraflarının katılım ve katkılarının alınacağı ortak bir zemin oluşturulmasıdır.

Sayın Bakanım, Bir takvim dahilinde bakanlığınızla diyalog halinde bütün bunlara bir çözüm bulacağımızdan asla kuşku duymuyorum. Bugün burada bizlerle beraber olmanız sanayimiz ve İstanbulumuz adına geleceğe güven ve umutla bakmamıza vesile oluyor. Özetle ifade edecek olursam: Birlikte atacağımız her adımda kazanan sanayimiz ve İstanbulumuz olacaktır.

Sayın Bakanım, Sayın Başkan ve Meclisimizin Değerli Üyeleri,

Sözlerimi burada noktalarken; Değerli Çevre ve Şehircilik Bakanımız Murat Kurum'a tekrar hoş geldiniz diyor, hepinizi, şahsım ve yönetim kurulumuz adına bir kere daha saygı ve sevgiyle selamlıyorum.